

مدیریت مگس میوه مدیترانه ای در باغ ها

- * مقدمه :** مگس میوه مدیترانه ای *Ceratitis capitata* (Wiedemann)، یکی از زیانبارترین آفات کشاورزی در جهان است که به بیش از **۳۰۰ گونه** گیاهی از انواع درختان میوه و حتی سبزی و صیفی حمله می کند و با داشتن **تنوع میزبانی** استثنایی، در هر منطقه بسته به وضعیت **آب و هوایی** و چگونگی ساختار اکوسیستم آن منطقه، برخی از میزان های را ترجیح می دهد. هر مگس ماده بطور معمول روزانه **تا ۲۲ عدد تخم** می گذارد و اگر یک مگس در ۱۰ میوه و در هر میوه نیز ۱۰ تخم بگذارد، در پایان نسل چهارم قادر به آلوده کردن **۱۲۵۰۰۰۰ میوه** خواهد بود. این آفت در شرایط مساعد تا **۱۲ نسل** در سال تولید می کند ولی در شرایط آب و هوایی **ایران** تا **۵ نسل** در سال گزارش شده است. بنابراین در صورت عدم انجام مبارزه به موقع، هماهنگ و صحیح با مگس میوه مدیترانه ای، تا **۱۰۰ درصد خسارت** وارد خواهد شد.
- * ویژگی ها و نحوه تشخیص مگس مدیترانه ای :** ویژگی هایی چون **پلی فاز** بودن، نداشتن **دیاپوز اجباری**، تولید مثل در شرایط آب و هوایی مناسب، سازگاری با انواع شرایط محیطی و **تحمل بیشتر به سرما** در مقایسه با سایر گونه های مگس باعث شده که این گونه در فهرست **آفات قرنطینه ای** در دنیا قرار گیرد. همچنین وجود **لکه های سفید رنگ** در ناحیه **پشتی و قاعده پرونوتوم** (پشت قفسه سینه) و **لکه های تیره** روی بال ها از علائم مهم در تشخیص صحیح این مگس است. وجود **موی پیشانی لوزی شکل** نیز از مشخصات حشره نر است.
- * دامنه میزبانی :** از میزبان های این آفت، انواع مرکبات (نارنگی، لیموترش، لیموشیرین، نارنج، پرتقال و گریپ فروت)، انجیر، انگور، هلو، زردآلو، گیلاس، گلابی، سیب، موز، انار و...
- * نحوه خسارت :** تخم گذاری در زیر پوست میوه باعث ایجاد **فرورفتگی و لهدیگی میوه** شده اما خسارت اصلی مربوط به **لارو** می باشد که از قسمت گوشتی میوه تغذیه می کند و به شدت باعث ریزش میوه ها می گردد.

روش های کنترل مگس میوه مدیترانه ای

پایش و ردیابی

۱. ردیابی در مناطق غیر آلوده
(برای تشخیص حضور آفت)

۱. ردیابی مشاهده ای : بازدید و بررسی مکرر باغ ها، مزارع، گلخانه ها، میادین میوه و تره بار، انبار های میوه و سردخانه ها
۲. ردیابی فرمونی : با استفاده از تله های اختصاصی از جمله **تله زرد چسبنده**، **تله دیاموند** و **تله های خانواده مک فیل**

۱. ردیابی با جلب کننده های تغذیه ای ۲. ردیابی با جلب کننده های سنتزی

۲. ردیابی در مناطق آلوده
(برای تشخیص نوسانات جمعیت و تعیین زمان مبارزه)

کنترل زراعی و بهداشتی

۱. برداشت به موقع میوه های رسیده ۲. جمع آوری و دفن کردن میوه های آلوده حداکثر یک روز پس از ریزش در عمق **۵۰ سانتی متری** خاک و با نگهداری میوه های آلوده در کیسه های **نایلونی ضخیم و بدون منفذ** ۳. **شخم سطحی** در طول فصل **سرد** سال در صورت امکان ۴. **برداشت زودهنگام** برخی از میوه ها از جمله خرمالو، شلیل و هلو که فرایند رسیدن آنها بعد از برداشت هم ادامه دارد.

کنترل غیر شیمیایی

شکار حشرات نر (Male annihilation)

استفاده از روش **جلب حشره نر** بوسیله جلب کننده های فرمونی (حدود **۲۵ - ۵۰ تله** در هکتار)، به منظور کاهش حشرات نر در باغ

شکار انبوه (mass trapping)

استفاده از جلب کننده ها و **پروتئین هیدرولیزات مسموم** در تله ها برای جلب و کشتن جنس نر و ماده آفت در سطح **وسیع**

طعمه مسموم پاشی (Bait spray)

در صورت شدت آلودگی **طعمه پاشی** (پروتئین هیدرولیزات مسموم) معمولاً یک ردیف در میان و یا تنها یک طرف درختان در هر بار و هر بار دو متر مربع از شاخ و برگ انجام می شود. طعمه پاشی **تنه درختان و شاخه ها** اکیدا توصیه می شود با وجود آن از **آلوده نمودن میوه ها** پرهیز گردد.

رعایت مسائل قرنطینه ای

ممنوعیت **واردات میوه** از کشورهای آلوده و رعایت **استانداردهای بهداشتی**، از جمله ضدعفونی سرمای (مرکبات) و گرمایی (انبه) در **کشور مبدا صادر کننده** میوه، همچنین **بررسی میوه های وارداتی** در **مبادی ورودی** از الزامات قرنطینه ای در برخورد با این آفت است.

جلب کننده

جلب کننده

جلب کننده

تله مک فیل